

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO EKONOMIKOS SKYRIUS

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 37
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4303, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 30, 36 IR 37 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4304
(TAP-16-1371)

2016-08-05 Nr. NV-2509

Vilnius

Projekto rengėjas: Energetikos ministerija.

Projekto tikslas, esmė: Seimo narys K. Daukšys inicijavo Energetikos įstatymo pataisas, siūlydamas nustatyti, kad nuosavybės teise valstybei ar savivaldybei priklausančios energetikos įmonės negali būti privatizuojamos bei negali būti perduodamos valdyti koncesijos pagrindais arba pasibaigus valdymo sutartims negali būti išnuomojamos, taip pat siūlo Šilumos ūkio įstatymo pataisomis nustatyti: 1) kad licencijos šilumos tiekimo veiklai išduodamos tik tiems asmenims, kurie turi šilumos perdavimo tinklus nuosavybės teise; 2) kad šilumos ūkis ar jo valdymas negali būti perduodami koncesijos pagrindais ir 3) išbraukiama privatizavimo nuostata, paliekant savivaldybėms galimybę tik reorganizuoti savivaldybių kontroliuojamus šilumos tiekėjus, kurio (reorganizavimo) metu savivaldybės užtikrina, kad jų kontroliuojamoms įmonėms nuosavybės teise priklausytų šilumos perdavimo tinklai, kuriais realizuojama ne mažiau kaip 10 GWh per metus šilumos ir ne mažiau kaip 30 procentų šilumos vartotojų poreikiams patenkinti reikalingų šilumos gamybos pajėgumų kiekviename tinkle, įskaitant reikalingą šiluminės galios rezervą.

Vykdamas Seimo valdybos 2016 m. birželio 7 d. sprendimo Nr. SV-S-1584 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3 ir 4 punktus, teikiamas Vyriausybės išvadų projektas, kuriuo siūloma nepritarti inicijuotoms įstatymų pataisoms, nes: a) būtų apribota galimybė pritraukti investicijas, užsienio kapitalą, geresnę valdymo praktiką, efektyvinti veiklą, siekiant mažinti kainas vartotojams; b) pagal Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo ir Koncesijų įstatymo nuostatas, sprendimas privatizuoti, perduoti turto valdymą koncesijos ar kitu teisiniu pagrindu yra valstybės ir savivaldybės institucijos, įgyvendinančios savininko teises, teisė. Subjektai, įgyvendinantys šią teisę, privalo vadovautis visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo, viešosios teisės principais; c) pagal ES direktyvos 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje reikalavimus Šilumos ūkio įstatymas buvo papildytas nuostata, kad šilumos tiekimo licencija gali būti išduota asmenims, kurie turi nuosavybės teise ar teisėtai valdo šilumos gamybos

įrenginius ir (ar) šilumos perdavimo tinklus, tokiu būdu išplečiant subjektų sąrašą, kurie gali būti pripažinti šilumos tiekėjais ir gauti šilumos tiekimo licencijas.

Derinimas: projektas buvo paskelbtas Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje. Be pastabų suderinta su Ūkio ministerija, Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, Aplinkos ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija. Į Finansų ministerijos, Konkurencijos tarybos ir Teisingumo ministerijos pastabas atsižvelgta. Iš Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos nebuvo gauta pastabų.

Dalykinio vertinimo išvada: teikiamas projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Vedėjas

Saulius Gaigalas

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, 01104 Vilnius,
Tel. 8 706 64 715, faks. 8 706 64 820, el. p. info@enmin.lt, enmin.lrv.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-08-04 Nr. (19.1-19)3-1408

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Ministerija), vykdydama Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Ministro Pirmininko kanclerio 2016 m. birželio 22 d. rezoliucija Nr. S-17-2110, ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2016 m. birželio 15 d. sprendimo Nr. SV-S-1584 3 ir 4 punktus, pagal kompetenciją parengė ir teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4303, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 30, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4304 (toliau – Įstatymų projektai)“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), kuriuo siūloma nepritarti Įstatymo projektams dėl Nutarimo projekte nurodytų priežasčių.

Nutarimo projektas buvo pateiktas derinti suinteresuotoms institucijoms ir asociacijoms. Projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje. Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, Aplinkos ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija. Į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Konkurencijos tarybos ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabas atsižvelgta. Iš Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos nebuvo gauta pastabų, kas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728, 35 punktą yra laikoma pritarimu teisės akto projektui.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) projektų registravimo posistemėje.

Nutarimo projektą rengė Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyrius (vedėja Dovilė Kapačinskaitė, 8 706 64847, el. p. dovile.kapacinskaite@enmin.lt, tiesioginis rengėjas – skyriaus vyr. specialistas Saulius Kubilius, 8 706 64 993, el. p. saulius.kubilius@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 3 lapai.
2. Institucijų ir asociacijų pastabos, 8 lapai.

Ūkio ministras,
pavadaujantis energetikos ministrą

Evaldas Gustas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884
37 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4303, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 30, 36 IR 37
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIIP-4304**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2016 m. birželio 7 d. sprendimo Nr. SV-S-1584 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3 ir 4 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

Nepritarti Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-4303 ir Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo (toliau – Šilumos ūkio įstatymas) Nr. IX-1565 30, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-4304 (toliau – Įstatymų projektai) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymų projektų rengimas aiškinamajame rašte yra grindžiamas privačių investuotojų pagrindiniu investavimo tikslu – pelno siekimu, todėl perleidus koncesijos būdu energetikos įmonę privatininkui, dažnai daromos investicijos nesudaro sąlygų mažinti paslaugų kainas gyventojams, o gautas pelnas atitenka ne valstybei ar savivaldybei, o privatininkui. Todėl valstybei nuosavybės teise priklausantis energetikos ūkis neturėtų būti privatizuojamas ar kaip kitaip perduodamas valdyti į privačias rankas.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnis nustato, jog Lietuvos ūkis grindžiamas privačios nuosavybės teise, asmens ūkinės veiklos laisve ir iniciatyva. Lietuvos Respublikos Konstitucinis teismas yra išaiškinęs (Konstitucinio teismo 2006 m. gegužės 31 d. nutarimas), kad imantis ūkinės veiklos ribojimų ar draudimų nustatymo, turi būti laikomasi tam tikrų sąlygų: 1) ūkinės veiklos laisvė ribojama įstatymu; 2) ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves bei Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; 3) ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis ir esmė; 4) yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo.

Priėmus Įstatymų projektus, būtų ne tik atimama teisė investuoti į Lietuvos Respublikos valstybei ar savivaldybėms priklausančias energetikos įmones, įskaitant ir tas, kurios listinguojamos vertybinių popierių biržoje, bet ir užkertamas kelias energetikos įmonėms pritraukti investicijų, užsienio kapitalą, geresnę valdymo praktiką, ir ribotų galimybes efektyvinti veiklą, tokiu būdu mažinant kainas vartotojams. Įvertinus tai, kad aiškinamajame rašte išdėstytos Įstatymo projektų siūlomo pakeitimo rengimo priežastys nėra pagrindžiamos jokiais faktiniais duomenimis bei nėra argumentuota būtinybė spręsti aiškinamajame rašte iškeltą problemą kitokiu - mažiau ribojančiu ūkinės veiklos laisvę - būdu, darytina išvada, kad siūlomas reguliavimas nėra būtinas ir proporcingas, *inter alia* ir atitinkantis Konstituciją.

Atkreiptinas dėmesys, kad Europos Komisijos (toliau – Komisija) komunikate „2020 m. konkurencingos, darnios ir saugios energetikos strategija“ (COM(2010)639) numatomos pagrindinės konkurencijos skatinimo, energetinės nepriklausomybės, klimato kaitos valdymo kryptys, kurių numatoma laikytis siekiant didinti energinį efektyvumą, stiprinti vartotojų teisių apsaugą, pasiekti aukštą energijos tiekimo saugumo ir patikimumo lygį. Siekiant sukurti europinę integruotą energijos rinką, šiame dokumente pripažįstama, kad infrastruktūros plėtra dažniausiai yra komercinio pobūdžio, kartu Komisija įsipareigoja nustatyti optimalios viešojo ir privačiojo finansavimo pusiausvyros analizės metodiką (vadovaudamasi visoje Europos sąjungoje taikytiniais principais „moka naudotojas“, „moka gavėjas“, kai nauda ir sąnaudos paskirstomos tarpvalstybiniu mastu, ir „moka mokesčių mokėtojas“, kai pasidalijama su komerciškai neperspektyvia ir visai Europos Sąjungai naudinga infrastruktūra susijusia našta).

2. Pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 2 straipsnio 1 ir 11 dalis, Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo 3 straipsnio 3 dalį, sprendimas privatizuoti, perduoti turto valdymą koncesijos ar kitu teisiniu pagrindu yra valstybės ir savivaldybės institucijos, įgyvendinančios savininko teises, teisė. Subjektai, įgyvendinantys šią teisę, privalo vadovautis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnyje įtvirtintais valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principais: visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo, viešosios teisės. Atkreiptinas dėmesys į Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.39 straipsnį, kuriame nustatyta, kad nuosavybės teisė gali būti apribota paties savininko valia, įstatymų arba teismo sprendimo, o kilus abejonių dėl nuosavybės teisės apribojimo, visais atvejais laikoma, kad nuosavybės teisė neapribota. Nuosavybės teisės ribojimai energetikos įmonėms numatyti Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatyme (toliau – Įstatymas), tačiau pažymėtina, kad Įstatymo 4 straipsnio 1 dalis suteikia teisę energetikos įmonių (akcinė bendrovė Lietuvos energija, AB, akcinė bendrovė LITGRID AB, akcinė bendrovė AB „Energijos skirstymo operatorius“, akcinė bendrovė „Klaipėdos nafta“ ir kt.) kapitalo turėti ir privatiems nacionaliniams ir užsienio asmenims, atitinkantiems nacionalinius saugumo interesus, paliekant sprendžiamąją galią valstybei.

3. Įstatymų projektais siūlomais pakeitimais siekiama pakeisti Šilumos ūkio įstatymo 30 straipsnio 5 dalies 1 punktą, nustatant, kad licencijos šilumos tiekimo veiklai išduodamos asmenims, jeigu jie turi nuosavybės teise šilumos perdavimo tinklus. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Šilumos ūkio įstatymo (2003 m. liepos 7 d. redakcija) 2 straipsnio 23 dalį, šilumos tiekėjas buvo apibrėžiamas kaip juridinis asmuo, valdantis šilumos perdavimo tinklą. Siekiant įgyvendinti 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL 2006 L 376, p. 36) (toliau – Direktyva) reikalavimus ir nustatyti nediskriminacinį teisinį reguliavimą kitų valstybių narių teikėjų atžvilgiu pagal Direktyvos nustatytas sąlygas ir tvarką, Lietuvos Respublikos Seimas 2009 m. gruodžio 21 d. priėmė Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 2, 10, 12, 20, 21, 22, 27, 30, 37 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymą Nr. XI-592, kuriuo Šilumos ūkio įstatymas *inter alia* buvo papildytas nuostata, kad šilumos tiekimo licencija gali būti išduota asmenims, kurie turi nuosavybės teise ar teisėtai valdo šilumos gamybos įrenginius ir (ar) šilumos perdavimo tinklus, tokiu būdu išplečiant subjektų sąrašą, kurie gali būti pripažinti šilumos tiekėjais ir gauti šilumos tiekimo licencijas. Siūlomu Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 30, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIP-4304 asmenų, galinčių verstis šilumos tiekimo veikla,

sąrašas, vėl būtų susiaurintas. Tokiu atveju šilumos tiekimo veiklos negalėtų vykdyti šilumos gamybos įrenginius turintys, tačiau nuosavybės teise šilumos perdavimo tinklų nevaldantys, asmenys, kurie šilumą tiekia tiesiogiai vartotojams.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, Įstatymų projektai ne tik nepagrįstai suvaržytų valstybės ir savivaldybės institucijų teises, bet ir nepagrįstai apribotų galimybę pritraukti investicijas, užsienio kapitalą, geresnę valdymo praktiką, efektyvinti veiklą, tokiu būdu mažinant kainas vartotojams. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad kiekviena aprūpinimo šiluma sistema yra unikali ir Šilumos ūkio įstatymas privalo reglamentuoti šilumos ūkio valstybinį valdymą, šilumos ūkio subjektų veiklą, jų santykius su šilumos vartotojais, tarpusavio ryšius ir atsakomybę atsižvelgdamas į skirtingas technines galimybes ar esamus šilumos gamintojus, siūlomas Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 30, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4304 nepagrįstai susiaurintų subjektų ratą, kurie gali vykdyti šilumos tiekėjų veiklą, t. y. veiklos negalėtų vykdyti šilumos gamybos įrenginius turintys, tačiau nuosavybės teise šilumos perdavimo tinklų nevaldantys, subjektai, ir suvaržytų Šilumos ūkio įstatyme numatytą savivaldybių pareigą organizuoti šilumos tiekimą.

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016.08.03

Energetikos ministerijos
Tiesės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramona Mikalauskienė

2016-08-02

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016 08 02

Atspausdinta iš e-seimas.lrs.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO VALDYBA**SPRENDIMAS
DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ IŠVADŲ**2016 m. birželio 15 d. Nr. SV-S-1584
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo valdyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Seimo 2015 m. birželio 7 d. posėdžio protokolą Nr. SPP-359, 2015 m. birželio 9 d. posėdžio protokolą Nr. SPP-361 ir į Seimo Ekonomikos, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetų siūlymus, n u s p r e n d ž i a:

Prašyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateikti Lietuvos Respublikos Seimui išvadas dėl šių įstatymų projektų:

1. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2958.
2. Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4024.
3. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4303.
4. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 30, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4304.
5. Lietuvos Respublikos valstybinių šalpos išmokų įstatymo Nr. I-675 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4352.
6. Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4353.
7. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4415.

Seimo Pirmininkė

Loreta Graužinienė

Atspausdinta iš e-seimas.lrs.lt

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 37
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 30, 36 IR 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 37 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 30, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektais siūloma nustatyti, kad energetikos srityje veikiančios ir valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančios įmonės, kurios teikia viešąsias paslaugas ar vykdo kitą veiklą siekiant tenkinti viešuosius interesus negali būti privatizuojamos arba perduodamos valdyti koncesijos pagrindais, šilumos ūkis ar jo valdymas negali būti perduodami koncesijos pagrindais. Kartu siekiama suderinti Energetikos ir Šilumos ūkio įstatymų nuostatas su Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, kurios reglamentuoja analogiškos svarbos paslaugų įmonių nuosavybės formą ir jų valdymo būdus.

Geriamojo vandens tiekimo nuo nuotekų tvarkymo įstatymo 39 straipsnio 1 ir 2 dalyse yra nustatyta, kad „1. Nuosavybės teise valstybei ar savivaldybei priklausančios geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, paviršinių nuotekų tvarkytojai negali būti privatizuojami. 2. Nuosavybės teise valstybei ar savivaldybei priklausančios geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, paviršinių nuotekų tvarkytojai negali būti perduodami valdyti koncesijos pagrindais.“ Nors energetikos įmonių veikla ir teikiamos paslaugos gyventojams yra taip pat svarbios kaip ir geriamojo vandens tiekėjų, tačiau tik geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai negali būti privatizuojami ar perduodami valdyti koncesijos pagrindais.

Todėl teikiamame Energetikos įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad nuosavybės teise valstybei ar savivaldybei priklausančios energetikos įmonės negali būti privatizuojamos arba perduodamos valdyti koncesijos pagrindais arba pasibaigus valdymo sutartims negali būti išnuomojamos. Lydinčiąjame Šilumos ūkio įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad licencijos šilumos tiekimo veiklai išduodamos tik tiems asmenims, kurie turi šilumos perdavimo tinklus nuosavybės teise. Taip pat siūloma nustatyti, kad šilumos ūkis ar jo valdymas negali būti perduodami koncesijos pagrindais.

Privačių investuotojų pagrindinis investavimo tikslas – pelno siekimas, todėl perleidus koncesijos būdu energetikos įmonę privatininkui – dažnai daromos investicijos nesudaro sąlygų mažinti paslaugų kainas gyventojams, o gautas pelnas atitenka ne valstybei ar savivaldybei, o privatininkui. Todėl valstybei nuosavybės teise priklausančios energetikos ūkis neturėtų būti privatizuojamas ar kaip kitaip perduodamas valdyti į privačias rankas.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Seimo narys Kęstutis Daukšys.

3. Kaip šiuo metu yra reglamentuojami teisiniai santykiai

Svarbias gyventojams paslaugas tiekiančių energetikos įmonių reglamentavimas skiriasi nuo analogiškos svarbos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių reglamentavimo tuo, kad pastarosios įmonės negali būti privatizuojamos ar išnuomojamos privatiems asmenims koncesijos pagrindais.

Dabar galiojančiame Šilumos ūkio įstatyme apibrėžta, kokia tvarka savivaldybės gali perduoti šilumos ūkio ar jo dalies valdymą. Šio įstatymo 36 straipsnyje nustatyta, kad „Savivaldybės institucija užtikrina rengiamų sutarčių dėl šilumos ūkio ar jo dalies valdymo perdavimo viešą svarstymą ir sudarydama valdymo perdavimo sutartis, savivaldybė atsižvelgia į energetikos ministro išvadas.“

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma papildyti Energetikos įstatymo 37 straipsnį ir nustatyti, kad „Nuosavybės teise valstybei ar savivaldybei priklausančios energetikos įmonės negali būti privatizuojamos. Nuosavybės teise valstybei ar savivaldybei priklausančios energetikos įmonės negali būti perduodamos valdyti koncesijos pagrindais arba pasibaigus valdymo sutartims negali būti išnuomojamos.“

Taip pat Šilumos ūkio įstatyme siūloma nustatyti: 1) kad licencijos šilumos tiekimo veiklai išduodamos tik tiems asmenims, kurie turi šilumos perdavimo tinklus nuosavybės teise; 2) kad šilumos ūkis ar jo valdymas negali būti perduodami koncesijos pagrindais ir 3) išbraukiama privatizavimo nuostata, paliekant savivaldybėms galimybę tik reorganizuoti savivaldybių kontroliuojamus šilumos tiekėjus, kurio (reorganizavimo) metu savivaldybės užtikrina, kad jų kontroliuojamoms įmonėms nuosavybės teise priklausytų šilumos perdavimo tinklai, kuriais realizuojama ne mažiau kaip 10 GWh per metus šilumos ir ne mažiau kaip 30 procentų šilumos vartotojų poreikiams patenkinti reikalingų šilumos gamybos pajėgumų kiekviename tinkle, įskaitant reikalingą šiluminę galios rezervą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus teikiamą projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kokią įtaką įstatymas turės verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas projektas turės neturės įtakos verslo plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokie šios srities teisės aktai tebegalioja (pateikiamas šių aktų sąrašas) ir kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą projektą

Nereikės.

9. Ar įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Projekto nuostatos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams neprieštarauja.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, o projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymų lydimųjų aktų, kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys

Nereikės.

12. Kiek biudžeto lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas
Nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados
Nėra.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*
Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai: „privatizavimas“, „koncesija“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Nėra.

Teikia:

Seimo nariai

Kęstutis Daukšys

Atspausdinta iš e-seimas.lrs.lt

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

Papildyti 37 straipsnį 5 ir 6 dalimis ir jas išdėstyti taip:

„5. Nuosavybės teise valstybei ar savivaldybei priklausančios energetikos įmonės negali būti privatizuojamos.

6. Nuosavybės teise valstybei ar savivaldybei priklausančios energetikos įmonės negali būti perduodamos valdyti koncesijos pagrindais arba pasibaigus valdymo sutartims negali būti išnuomojamos.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:

Seimo nariai

Kęstutis Daukšys

Atspausdinta iš e-seimas.lrs.lt

**Projekto
lyginamasis variantas**

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 37 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

Papildyti 37 straipsnį 5 ir 6 dalimis ir jas išdėstyti taip:

„5. Nuosavybės teise valstybei ar savivaldybei priklausančios energetikos įmonės negali būti privatizuojamos.

6. Nuosavybės teise valstybei ar savivaldybei priklausančios energetikos įmonės negali būti perduodamos valdyti koncesijos pagrindais arba pasibaigus valdymo sutartims negali būti išnuomojamos.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:

Seimo nariai

Kęstutis Daukšys

12

Atspausdinta iš e-seimas.lrs.lt

Projektas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 30, 36 IR 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 30 straipsnio 5 dalies 1 punktą ir išdėstyti taip:

„5. Licencijos šilumos tiekimo veiklai išduodamos asmenims, jeigu jie atitinka šiuos reikalavimus:

1) turi nuosavybės teisę šilumos perdavimo tinklams;“

2 straipsnis. 36 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 36 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**36 straipsnis. Sutarčių rengimas**

1. Šilumos ūkis ar jo valdymas negali būti perduodami koncesijos pagrindais.“

3 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 37 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Reorganizuojant savivaldybių kontroliuojamus šilumos tiekėjus, savivaldybės užtikrina, kad jų kontroliuojamoms įmonėms nuosavybės teise priklausytų šilumos perdavimo tinklai, kuriais realizuojama ne mažiau kaip 10 GWh per metus šilumos ir ne mažiau kaip 30 procentų šilumos vartotojų poreikiams patenkinti reikalingų šilumos gamybos pajėgumų kiekviename tinkle, įskaitant reikalingą šiluminės galios rezervą.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:

Seimo nariai

Kęstutis Daukšys

Atspausdinta iš e-seimas.lrs.lt

Projekto
lyginamasis variantas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 30, 36 IR 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 30 straipsnio 5 dalies 1 punktą ir išdėstyti taip:

„5. Licencijos šilumos tiekimo veiklai išduodamos asmenims, jeigu jie atitinka šiuos reikalavimus:

1) turi nuosavybės teise ~~ar teisėtai valdo šilumos gamybos įrenginius ir (ar)~~ šilumos perdavimo tinklus;“

2 straipsnis. 36 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 36 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„36 straipsnis. Sutarčių rengimas

~~1. Savivaldybės institucija užtikrina rengiamų sutarčių dėl šilumos ūkio ar jo dalies valdymo perdavimo viešą svarstymą.~~

~~2. Sudarydama valdymo perdavimo sutartis, savivaldybė atsižvelgia į energetikos ministro išvadą.~~

1. Šilumos ūkis ar jo valdymas negali būti perduodami koncesijos pagrindais.“

3 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 37 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Reorganizuojant ~~ar privatizuojant~~ savivaldybių kontroliuojamus šilumos tiekėjus, savivaldybės užtikrina, kad jų kontroliuojamoms įmonėms nuosavybės teise priklausytų šilumos perdavimo tinklai, kuriais realizuojama ne mažiau kaip 10 GWh per metus šilumos ir ne mažiau kaip 30 procentų šilumos vartotojų poreikiams patenkinti reikalingų šilumos gamybos pajėgumų kiekviename tinkle, įskaitant reikalingą šiluminės galios rezervą.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:

Seimo nariai

Kęstutis Daukšys

Atspausdinta iš e-seimas.lrs.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 37 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

2016-04-20 Nr. XIIP-4303

Vilnius

Įvertinę projektą dėl jo atitikties Konstitucijai, įstatymams, teisėkūros principams ir teisės technikos taisyklėms, teikiame šias pastabas:

1. Projekto 1 straipsnyje dėstomos keičiamo įstatymo 37 straipsnio 5 dalies nuostatos diskutuotinos.

Pirma, pagal projekto aiškinamąjį raštą, projektu siekiama nustatyti, kad „energetikos srityje veikiančios ir valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančios įmonės, kurios teikia viešąsias paslaugas ar vykdo kitą veiklą siekiant tenkinti viešuosius interesus negali būti privatizuojamos arba perduodamos valdyti koncesijos pagrindais, šilumos ūkis ar jo valdymas negali būti perduodami koncesijos pagrindais“. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal galiojančius įstatymus nuosavybės teise valstybei priklauso valstybės įmonės, o savivaldybei – savivaldybės įmonės. Akcinių bendrovių ar uždarytųjų akcinių bendrovių savininkai yra jų akcininkai, taigi akcinėse bendrovėse valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklauso akcijos, bet ne pati bendrovė kaip juridinis asmuo. Taigi projekto nuostatos dėl valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančių įmonių privatizavimo draudimo galėtų būti taikomos tik energetikos įmonėms, kurių teisinė forma yra valstybės ar savivaldybės įmonė. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys, kad pagrindinės vartotojams paslaugas teikiančios energetikos įmonės yra akcinės bendrovės arba uždarnosios akcinės bendrovės (pvz., elektros tiekimo ir skirstymo bei gamtinių dujų skirstymo paslaugas nuo 2016 m. sausio 1 d. teikia AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“ pagrindu įkurta bendrovė AB „Energijos skirstymo operatorius“, o beveik visos šilumos tiekimo įmonės, Šilumos tiekimo asociacijos duomenimis, yra akcinės bendrovės arba uždarnosios akcinės bendrovės).

Antra, projekto aiškinamajame rašte teigiama, kad „<...> siekiama suderinti Energetikos ir Šilumos ūkio įstatymų nuostatas su Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, kurios reglamentuoja analogiškos svarbos paslaugų įmonių nuosavybės formą ir jų valdymo būdus.“ Pastebėtina, kad aiškinamajame rašte nurodytos Lietuvos Respublikos geriamojo

vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 39 straipsnio nuostatos priimtose, derinant šio įstatymo nuostatas su Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių 5 straipsnio 2 dalies nuostatomis: „Vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo paslaugas teikiančios įmonės, nurodytos šio straipsnio 1 dalies 6 punkte, nuosavybės teise turi priklausyti valstybei ar savivaldybei arba valstybei ar savivaldybei turi priklausyti daugiau kaip 3/4 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių šių įmonių akcijų“ (Lietuvos Respublikos Seimo aplinkos apsaugos komiteto, pagrindinio komiteto, 2014 m. balandžio 16 d. išvada dėl Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIP-4158(2)). Tuo tarpu Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo 4 straipsnyje nustatyta, kad strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turi jame nurodytos įmonės, įskaitant energetikos įmones, kurių kapitalo gali turėti privatūs nacionaliniai ir užsienio asmenys, atitinkantys nacionalinio saugumo interesus, paliekant sprendžiamąją galią valstybei (pvz., akcinė bendrovė Lietuvos energija, AB; akcinė bendrovė LITGRID AB; akcinė bendrovė AB LESTO). Taigi svarstyтина, ar priėmus teikiamą įstatymo projektą, pakeistas įstatymas atitiks Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo nuostatas.

2. Projekto 1 straipsnyje dėstomos keičiamo įstatymo 37 straipsnio 6 dalies nuostatos kelia abejonių.

Projekto aiškinamajame rašte teigiama: „Privačių investuotojų pagrindinis investavimo tikslas – pelno siekimas, todėl perleidus koncesijos būdu energetikos įmonę privatininkui – dažnai daromos investicijos nesudaro sąlygų mažinti paslaugų kainas gyventojams, o gautas pelnas atitenka ne valstybei ar savivaldybei, o privatininkui. Todėl valstybei nuosavybės teise priklausantis energetikos ūkis neturėtų būti privatizuojamas ar kaip kitaip perduodamas valdyti į privačias rankas.“ Pastebėtina, kad energetikos sektorių reguliuojančiuose įstatymuose yra nustatytos kainų reguliavimo taisyklės, kurios taikomos visoms energetikos įmonėms, nepriklausomai nuo jų teisinės formos. Nustatant valstybės reguliuojamas kainas, turi būti numatytos būtinos energijos išteklių gavybos, energijos gamybos, pirkimo, perdavimo, skirstymo, tiekimo ir VKEKK finansavimui skiriamos išlaidos, įvertinta protingumo kriterijus atitinkanti investicijų grąža ir (ar) nuosavybės grąža, taip pat gali būti atsižvelgiama į energetikos sektoriaus plėtrą ir energijos efektyvumą, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimą (Energetikos įstatymo 19 straipsnio 2 dalis). Taigi kainos priklauso nuo daugelio veiksnių, ne tik nuo investicijų dydžio.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad pagal galiojančius įstatymus koncesija yra tik vienas iš galimų viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdų. Neaišku, kodėl valstybės ar savivaldybės institucija negalėtų pati nuspręsti, kuris iš viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdų labiau atitinka viešojo sektoriaus poreikius ir viešąjį interesą.

3. Projektu siūloma papildyti galiojančio įstatymo 37 straipsnį 5 ir 6 dalimis. Pastebėtina, kad Energetikos įstatymo 37 straipsnyje dėstomos įstatymo įgyvendinimo taisyklės. Taigi projekto nuostatos nėra 37 straipsnio reguliavimo dalyku ir turėtų būti dėstomos kitame straipsnyje.

4. Atsižvelgiant į energetikos sektoriaus įstatymuose įtvirtintą Vyriausybės kompetenciją, teigtina, kad dėl įstatymo projekto turėtų būti gauta Vyriausybės išvada.

Departamento direktorius

Andrius Kabišaitis

D. Petrauskaitė, tel. (8 5) 239 6376, el. p. daina.petrauskaite@lrs.lt

D. Zebleckis, tel. (8 5) 239 6906, el. p. dainius.zebleckis@lrs.lt

19

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

2016-07-25 Nr. (1.6.) LT-895
Į 2016-07-15 Nr. (19.3-19)3-1513

DĖL IŠVADOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 37 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4303, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 30, 36 IR 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4304“ PROJEKTUI

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4303, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 30, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4304“ projektą (toliau – Projektas), teikia šias pastabas:

1. Projekto 1 p. ketvirtojoje pastraipoje vietoj „Nacionalinė“ įrašytina „Nacionalinės“.
2. Siūlytina tikslinti Projekto 2 p. formuluotę „pagal galiojantį teisinį reguliavimą“, nurodant konkrečias įstatymų nuostatas.
3. Projekto 2 p. vietoj „AB LESTO“ įrašytina AB „Energos skirstymo operatorius“ (žr. aktualią Strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo 4 str. 1 d. redakciją).
4. Projekto 3 p. vietoj „(2003 m. gegužės 20 d. redakcija Nr. IX-1565)“ siūlytina įrašyti „(2003 m. liepos 7 d. redakcija)“.
5. Siūlytina Projekto 3 p. vietoj formuluotės „Šilumos ūkio įstatymo pakeitimas“ nurodyti konkretų Seime registruotą įstatymo projektą, dėl kurio teikiama Vyriausybės išvada.
6. Siūlytina nurodyti teisės aktą, kuriuo vadovaujantis Projekto 3 p. antrojoje pastraipoje formuluojamas teiginys, prasidedantis žodžiais „turi būti įvertintas šilumos ūkis <...>“. Projekto 3 p. antrojoje pastraipoje po žodžių „kai yra išduodama“ įrašytina „licencija“, o vietoj „panaikinama licencija“ – „panaikinamas licencijos galiojimas“.
7. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu siūloma nepritari Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 30, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-4304, svarstytina, ar tinkama, motyvuojant siūlomo įtvirtinti teisinio reguliavimo netikslingumu, Projekto 3 p. antrojoje pastraipoje teigti, kad, savivaldybės ir pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą gali pasiekti Įstatymų projektais siektinus tikslus.

Teisingumo ministras

Andrius Miliūnas, (8 5) 266 29 06, el. p. andrius.miliunas@tm.lt

Juozas Bernatoniš

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 37 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4303, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO
ĮSTATYMO NR. IX-1565 30, 36 IR 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-4304“ PROJEKTO (TOLIAU-PROJEKTAS)
(TAP-16-1371, TAIS-16-8576)**

2016-08-11 Nr.NV-2573

Vilnius

Įvertinus Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Kadangi iš Projekto 1 punkto pirmosios pastraipos redakcijos neaišku, kokios nuostatos yra Projekto ir kokios – aiškinamojo rašto, siūlytina arba atsisakyti šios pastraipos, arba tikslinti jos redakciją.
2. Projekto 1 punkto antrosios pastraipos nuostatą siūlytina susieti su parengtų įstatymų projektų teisinio reguliavimo atitiktimi šioje pastraipoje išdėstytoms nuostatoms, taip pat šioje pastraipoje nurodytiną Konstitucinio Teismo nutarimo pavadinimą.
3. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymų projektai yra svarstomi, o įstatymai priimami, tikslintina Projekto trečiosios pastraipos pirmoji eilutė, taip pat šioje eilutėje neaiški nuostata, iš ko atimama teisė investuoti (nuostatą „atimama teisė“ siūlytina keisti į nuostatą „paneigta teisė“).
4. Projekto 1 punkto ketvirtąją pastraipą, kurioje yra dėstomos Europos Komisijos komunikato nuostatos, siūlytina susieti su įstatymų projektuose siūlomu teisiniu reguliavimu, taip pat tikslintinas šioje pastraipoje nurodyto komunikato pavadinimas, vietoje „2020 m konkurencingos, darnios ir saugios energetikos strategija“ įrašytinas pavadinimas „Energetika 2020 m. Konkurencingos, darnios ir saugios energetikos strategija“.
5. Projekto 2 p. pirmojo sakinio paskutinėje eilutėje ir 3 punkto antrosios pastraipos pirmojo sakinio antrojoje eilutėje vietoje žodžio „ir“ siūlytina įrašyti žodį „ar“.
6. Projekto 3 p. paskutinis sakinytis tikslintinas atsižvelgiant į Šilumos ūkio įstatymo 30 straipsnio 5 dalies 1 punkto nuostatą, nustatančią, kad licencijos šilumos tiekimo veiklai išduodamos asmenims, jeigu jie *turi nuosavybės teise ar teisėtai valdo* šilumos gamybos įrenginius ir (ar) šilumos perdavimo tinklus.

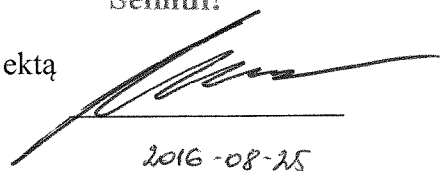
7. Kadangi Projekto 1-3 punktuose yra dėstomos priežastys, dėl kurių siūloma nepritarti įstatymų projektams, siūlytina atsisakyti Projekto 3 punkto antrojoje pastraipoje išdėstyto apibendrinimo, joje nurodytas nuostatas perkeliant į atitinkamus Projekto punktus. Pastebėtina, kad atsižvelgiant į Šilumos ūko įstatymo 1 straipsnio 1 dalį, kurioje nurodyta, *ką reglamentuoja šis įstatymas*, turėtų būti tikslinama šioje pastraipoje esanti nuostata (jeigu ji bus palikta), kad Šilumos ūkio įstatymas „privalo reglamentuoti {...}“.

2 – ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Ieva Peciukonienė

Veronika Baliūnienė, tel. 8 706 63 764, el. p. veronika.baliuniene@lr.lt

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

2016-08-25

Dėl Energetikos įstatymo Nr. IX-884 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4303, Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 30, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4304 (TAP-16-1371) (16-8576)

Pranešėjas: energetikos ministras R. Masiulis

Dalyvauja: – Energetikos ministerijos Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyriaus vyr. specialistas Saulius Kubilius

Klausimo kuratorius: V.Pavardė, parašas

Posėdžių rengimo skyriaus
patarėja

G. Dovydenienė

2016-08-12

<p>Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime</p> <p>2016-08-23 (data)</p>	<p>Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas</p> <p>1. Sumažinti EM atnaujinimą; T.D. redakcijos pakeičios.</p> <p>2. Projekto, manantys Vyriausybės posėdžio A. dalygi. (2016-08-23)</p>
<p>Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje</p>	<p>Papildoma informacija</p>

pne 2kl

SUREDAKUOTA

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 37 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4303 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 30, 36 IR 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4304

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2016 m. birželio 7 d. sprendimo Nr. SV-S-1584 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3 ir 4 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-4303 ir Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 30, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-4304 (toliau – įstatymų projektai) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymų projektų rengimas aiškinamajame rašte grindžiamas privačių investuotojų pagrindiniu investavimo tikslu – pelno siekimu, todėl perleidus koncesijos būdu energetikos įmonę privatininkui, dažnai daromos investicijos nesudaro sąlygų mažinti paslaugų kainas gyventojams, o gautas pelnas atitenka ne valstybei ar savivaldybei, o privatininkui. Todėl valstybei nuosavybės teise priklausantis energetikos ūkis neturėtų būti privatizuojamas ar kaip kitaip perduodamas valdyti į privačias rankas.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnis nustato, kad Lietuvos ūkis grindžiamas privačios nuosavybės teise, asmens ūkinės veiklos laisve ir iniciatyva. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 31 d. nutarimas), kad imantis ūkinės veiklos ribojimų ar draudimų nustatymo turi būti laikomasi tam tikrų sąlygų: ūkinės veiklos laisvė ribojama įstatymu; ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves bei Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis ir esmė; yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo.

Priėmus įstatymų projektuose siūlomas nuostatas, būtų ne tik atimta teisė investuoti į Lietuvos Respublikos valstybei ar savivaldybėms priklausančias energetikos įmones, taip pat ir į tas, kurios listinguojamos vertybinių popierių biržoje, bet ir užkertamas kelias energetikos įmonėms pritraukti investicijų, užsienio kapitalą, diegti geresnę valdymo praktiką, ribojamos jų galimybės efektyvinti veiklą ir taip mažinti kainas vartotojams. Aiškinamajame rašte nurodytos įstatymų projektų rengimo priežastys nepagrįstos jokiais faktiniais duomenimis, be

to, nesiūloma spręsti aiškinamajame rašte keliamos problemos kitokiu būdu, kuris mažiau ribotų ūkinės veiklos laisvę, todėl siūlomas reguliavimas nebūtinai ir neproporcingas, *inter alia* neatitinkantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos.

Europos Komisijos (toliau – Komisija) komunikate „2020 m. konkurencingos, darnios ir saugios energetikos strategija“ (COM(2010)639) nustatytos pagrindinės konkurencijos skatinimo, energetinės nepriklausomybės, klimato kaitos valdymo kryptys, kurių numatoma laikytis siekiant didinti energinį efektyvumą, stiprinti vartotojų teisių apsaugą, pasiekti aukštą energijos tiekimo saugumo ir patikimumo lygį. Siekiant sukurti Europoje integruotą energijos rinką, šiame dokumente pripažįstama, kad infrastruktūros plėtra dažniausiai yra komercinio pobūdžio. Kartu Komisija išpareigoja nustatyti optimalios viešojo ir privačiojo finansavimo pusiausvyros analizės metodiką (vadovaudamasi visoje Europos Sąjungoje taikytiniais principais „moka naudotojas“, „moka gavėjas“, kai nauda ir sąnaudos paskirstomos tarpvalstybiniu mastu, ir „moka mokesčių mokėtojas“, kai pasidalijama su komerciškai neperspektyvia ir visai Europos Sąjungai naudinga infrastruktūra susijusia našta).

2. Pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 2 straipsnio 1 ir 11 dalis ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo 3 straipsnio 3 dalį sprendimas privatizuoti, perduoti turto valdymą koncesijos ar kitu teisiniu pagrindu yra valstybės ir savivaldybės institucijos, įgyvendinančios savininko teises, teisė. Subjektai, įgyvendinantys šią teisę, privalo vadovautis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnyje nustatytais valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principais: visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo, viešosios teisės. Reikėtų atkreipti dėmesį į Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.39 straipsnį, kuriame nustatyta, kad nuosavybės teisė gali būti apribota paties savininko valia, įstatymų arba teismo sprendimo, o kilus abejonų dėl nuosavybės teisės apribojimo visais atvejais laikoma, kad nuosavybės teisė neapribota. Nuosavybės teisės ribojimai energetikos įmonėms nustatyti Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatyme (toliau – Įstatymas), tačiau Įstatymo 4 straipsnio 1 dalis suteikia teisę energetikos įmonių (Lietuvos energija, AB, LITGRID, AB, AB „Energijos skirstymo operatorius“, akcinės bendrovės „Klaipėdos nafta“ ir kitų) kapitalo turėti ir privatiems nacionaliniams ir užsienio asmenims, atitinkantiems nacionalinius saugumo interesus, paliekant sprendžiamąją galią valstybei.

3. Įstatymų projektuose siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo (toliau – Šilumos ūkio įstatymas) 30 straipsnio 5 dalies 1 punktą – nustatyti, kad šilumos tiekimo veiklos licencijos išduodamos asmenims, jeigu jie turi nuosavybės teise šilumos perdavimo tinklus. Tačiau Šilumos ūkio įstatymo (2003 m. liepos 7 d. redakcija) 2 straipsnio 23 dalyje šilumos tiekėjas apibrėžiamas kaip juridinis asmuo, valdantis šilumos perdavimo tinklą. Siekdamas įgyvendinti 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL 2006 L 376, p. 36) (toliau – Direktyva) reikalavimus ir nustatyti kitų valstybių narių teikėjams nediskriminacinį teisinį

reguliavimą pagal Direktyvos nustatytas sąlygas ir tvarką, Lietuvos Respublikos Seimas 2009 m. gruodžio 21 d. priėmė Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 2, 10, 12, 20, 21, 22, 27, 30, 37 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymą Nr. XI-592, papildantį Šilumos ūkio įstatymą *inter alia* nuostata, kad šilumos tiekimo licencija gali būti išduota asmenims, kurie turi nuosavybės teise ar teisėtai valdo šilumos gamybos įrenginius ir (ar) šilumos perdavimo tinklus, taip išplėstas sąrašas subjektų, kurie gali būti pripažinti šilumos tiekėjais ir gauti šilumos tiekimo licencijas. Siūlomos Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 30, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte Nr. XIIP-4304 nuostatos asmenų, galinčių verstis šilumos tiekimo veikla, sąrašą vėl susiaurintų. Tokiu atveju šilumos tiekimo veiklos negalėtų vykdyti šilumos gamybos įrenginius turintys, tačiau nuosavybės teise šilumos perdavimo tinklų nevaldantys asmenys, kurie šilumą tiekia tiesiogiai vartotojams.

Taigi įstatymų projektų nuostatos ne tik nepagrįstai suvaržytų valstybės ir savivaldybės institucijų teises, bet ir nepagrįstai apribotų energetikos įmonėms galimybę pritraukti investicijas, užsienio kapitalą, diegti geresnę valdymo praktiką, efektyvinti veiklą ir taip mažinti kainas vartotojams. Be to, kiekviena aprūpinimo šiluma sistema unikali ir Šilumos ūkio įstatymas privalo reglamentuoti šilumos ūkio valstybinį valdymą, šilumos ūkio subjektų veiklą, jų santykius su šilumos vartotojais, tarpusavio ryšius ir atsakomybę, atsižvelgdamas į skirtingas technines galimybes ar esamus šilumos gamintojus, todėl Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 30, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte Nr. XIIP-4304 siūlomos nuostatos nepagrįstai susiaurintų ratą subjektų, kurie gali vykdyti šilumos tiekėjų veiklą, tai yra šios veiklos negalėtų vykdyti šilumos gamybos įrenginius turintys, tačiau nuosavybės teise šilumos perdavimo tinklų nevaldantys subjektai, ir suvaržytų Šilumos ūkio įstatyme savivaldybėms nustatytą pareigą organizuoti šilumos tiekimą.

Ministras Pirmininkas

Algirdas Butkevičius

Energetikos ministras

Rokas Masiulis